

EurEau

Zpráva ze zasedání komise EurEau pro pitnou vodu EU1 – únor 2019

Radka Hušková

Ve dnech 7. – 8. 2. 2019 se konalo jednání komise EU1 pro pitnou vodu ve městě Bonn (Německo). Bylo pod záštitou DVGW (uznávaný normalizační orgán pro vodní hospodářství a plynárenský průmysl, je centrem technického a vědeckého know-how v odvětví plynu a vody, je centrem výzkumných projektů a inovací; DVGW byl založen před více než 150 lety).

Jednání se zúčastnilo 34 členů EU1 z 28 členských států, Carlo de Witte – nový koordinátor EU1, za sekretariát EurEau byla přítomna Carla Chiaretti. Jednání EU1 se zúčastnil i prezident EurEau Bruno Tisserand.

Úvodem se představili noví členové EU1, byl odsouhlasen zápis z minulého jednání a program zasedání. Jednání zahájila paní Claudia Castell-Exner informacemi o DVGW, o jeho organizaci a činnostech, zejména ve vazbě na vodní hospodářství v Německu.

Odbornou část jednání otevřelo téma **mikroplasty**. Bylo zpracováno stanovisko EurEau, které je stále otevřené k připomínkování v rámci EU1. Ve stanovisku se uvádí, že pitná voda určená k lidské spotřebě prochází procesy úpravy a čištění, které odstraňují širokou škálu nečistot před vlastní distribucí vody spotřebitelům. Rozsah úpravy vody závisí na kvalitě vody ve zdroji. Některé výzkumné studie a testy provedené poskytovateli vodárenských služeb uvádějí, že v některých vzorcích pitné vody se nacházejí částice mikroplastů. Ty jsou přítomny v různých formách, jako jsou např. mikrovlákna. Neexistuje však žádný potvrzený důkaz toho, že se jedná o široké rozšíření mikroplastů v pitné vodě. Mikroplasty jsou přítomny globálně v našem prostředí. Jsou rozšířené ve vzduchu, který dýcháme a nacházejí se v některých potravinách, které jíme. Proto by expozice pitnou vodou měla mít menší význam ve srovnání s jinými expozičními cestami. Věda v této oblasti je teprve v začátcích a experti EU1 by přivítali další vývoj dříve, než budou nastaveny regulační normy.

Navázala diskuse na téma **mikropolutanty**. EurEau se domnívá, že evropská politika vůči mikropolutantům v povrchových a podzemních vodách by měla být založena na principech

kontroly u zdroje a na principu, že znečišťovatel platí. Správné pojetí kontroly u zdroje je zároveň nástrojem k dosažení skutečného oběhového hospodářství (cirkulární ekonomiky). Je nutné si ale uvědomit, že aplikační strategie kontroly mikropolutantů u zdroje, zejména léčiv pro humánní použití, může dojít u některých čistíren odpadních vod k požadavkům na další stupeň čištění odpadní vody. Nejvíce udržitelné a přednostně prosazované řešení je, aby se v první řadě zabránilo vstupu mikropolutantů do koloběhu vody. Řešení problému mikropolutantů není ale problémem pouze pro vodní hospodářství. EurEau plně zastává názor, že prioritou by měla být kontrola u zdroje, aby se zabránilo vnikání mikropolutantů do vodního cyklu. Přítomnost mikropolutantů v odpadních vodách je jen jedním z faktorů, které ovlivňují kvalitu vodních zdrojů. Jak je uvedeno ve zprávě EHP „Evropská voda“ 4 (2018), nejdůležitějšími faktory jsou hydro-morfologie, bodové nebo difúzní znečištění (jako je zemědělství a průmysl) a nadměrné odběry vody pro zavlažování.

V současné době nejsou čistírny městských odpadních vod navrženy tak, aby odstraňovaly znečištění látkami vzbuzujícími obavy, jako jsou chemikálie a léčiva pro humánní použití.

V posledních letech se některé země nebo regiony v Evropě (Švýcarsko, Nizozemsko, Švédsko, Německo, Dánsko a Flandry) pokoušely zkoumat možnosti dalšího čištění na odtoku konkrétních ČOV s cílem řešit pouze jednu specifickou kategorii mikropolutantů: léčiva a léčivé přípravky pro humánní použití. Zatímco ve Švýcarsku existuje legislativní akt vyžadující modernizaci 100 ČOV (ze stávajících 800 ČOV), v jiných evropských zemích byly v konkrétních případech zahájeny projekty dobrovolné. EU1 má zpracován první draft stanoviska, které se týká úvah, limitů a nákladů na odstraňování mikropolutantů na čistírnách odpadních vod.

Revize Směrnice Rady 98/83/ES pro pitnou vodu (DWD) je již několik zasedání EU1 velmi diskutovaným tématem. Současné rumunské předsednictví EU se snaží z podnětu Evropské komise urychlit projednávání revize DWD, dochází ve velmi rychlém sledu k dalším a dalším připomínkovým kolům a projednání vzešlých připomínek. Jen ve 2. a 3. týdnu letošního roku byla naplánována tři jednání, další dvě pak proběhla v první polovině února. Byly zpracovány i doplňující zprávy a studie jako podklady k jednáním. „Konečná“ verze DWD se neustále vyvíjí. Připomínkování ze strany České republiky probíhá po linii Ministerstva zdravotnictví v součinnosti se Státním zdravotním ústavem (SZÚ). Jako zástupce SOVAK ČR v komisi EU1 uplatňují připomínky a názory k DWD jak směrem k EU1, tak směrem k SZÚ.

Na zasedání EU1 byl nastíněn možný scénář projednání a přijetí revidované DWD. Vzhledem k tomu, že v květnu tohoto

roku se budou konat volby do Evropského parlamentu (EP), je velká obava, že se schválení nové DWD před těmito volbami nestihne. Pokud bude schválení nové DWD posunuto na nový EP, dojde k vyjednávání a hlasování znovu. Nový EP si zvolí pro vyjednávání nového zpravodaje, z členských států mohou vzejít další nové připomínky a celý proces se značně posune. Je tedy velmi předčasné spekulovat o konečné verzi revidované DWD.

Následně Carla Chiaretti seznámila přítomné s aktuálním děním v Bruselu, které může ovlivňovat sektor vodního hospodářství. Jedná se zejména o vyjednávání o Brexitu (tvrdý × měkký Brexit, příp. odložení o 9 měsíců), volby na národní úrovni a chystané evropské volby 23.–26. 5. 2019.

K jednotné zemědělské politice, tj. k návrhu nařízení, kterým se stanoví pravidla pro podporu strategických plánů, které mají členské státy vypracovat v rámci **společné zemědělské politiky (CAP)** byl zpracován draft stanoviska EurEau. V úvodu stanoviska se uvádí, že voda a zemědělství jsou vzájemně spjata. Proto je mimořádně důležité, aby nová CAP chránila kvalitu a kvantitu vodních zdrojů prostřednictvím efektivního mechanismu podmíněnosti.

Zemědělci by neměli dostávat finanční podporu na praktiky, které jsou v rozporu s cíli EU v oblasti vodní politiky. Ukazatele výsledků a výstupů musí být výslovně spojeny s dodržováním právních předpisů EU v oblasti životního prostředí.

Nástroj pro udržitelnost hospodaření se živinami v půdě by se mohl stát silným nástrojem za předpokladu, že je dobře navržen a jeho doporučení jsou účinně prováděna. Ochrana vodních zdrojů má zásadní význam a k němu musí být připojen značný národní rozpočet. Evropský program rozvoje venkova by měl zajistit, aby bylo zajištěno financování velmi potřebných projektů spolupráce mezi zemědělci a dodavateli vody.

Problematika **pesticidů**, která je velmi úzce spjata s jednotnou zemědělskou politikou, byla dalším diskutovaným tématem. Po prvním pětiletém období Národních akčních plánů k udržitelnému používání pesticidů byla zpracována zpráva o implementaci Směrnice 2009/128/EC, kterou mají členové EU1 k dispozici. Zprávu předložili do EP Výbor pro životní prostředí a Výbor pro veřejné zdraví a bezpečnost potravin v lednu 2019. K problematice pesticidů byla otevřena otázka definování nerelevantních metabolitů pesticidů. EurEau podporuje závazek Evropské komise upřesnit definici metabolitů pesticidů a jejich

význam pro pitnou vodu a konstatuje, že je zapotřebí, aby Komise přijala opatření k plnému uplatnění čl. 4 odst. 3 nařízení o přípravcích na ochranu rostlin (č. 1107/2009). Nařízení zahrnuje revizi pokynů pro hodnocení pesticidů a jejich metabolitů, zejména s ohledem na látky vzniklé při úpravě vody. V tomto ohledu se EurEau domnívá, že nerelevantní metabolit by měl být definován jako takový, který „nemá žádnou biologickou /pesticidní aktivitu, nepoškozuje kvalitu podzemních nebo povrchových vod ani lidské zdraví“.

Pokud jde o zabezpečení pitné vody, prokáže se, že příslušný metabolit pesticidu je nerelevantní, že další opatření je nutné posoudit. Bezpečný hygienický limit pro každý nerelevantní metabolit by měl být stanoven podle současného posouzení zdravotních rizik a dopadů. Měl by se posoudit kombinovaný účinek jiných současných přítomných metabolitů pesticidů (relevantních nebo nerelevantních) nebo dalších mikropolutantů přítomných v pitné vodě.

Dalšími projednávanými tématy bylo šetření energie ve vodním hospodářství a možnosti využití energie jak z pitné, tak odpadní vody.

K problematice sucha, zejména v roce 2018, přítomní projednávali opatření přijatá v jednotlivých členských státech. Prezentován byl dopad sucha a opatření ve Finsku, Německu, Holandsku, byla poskytnuta prezentace z Irsku. Další hlavní přijatá i plánovaná opatření v jednotlivých státech proběhla diskusí do kola stolu. Všichni přítomní se shodli, že zejména sucho 2018 se vyskytlo ve všech státech EU, opatření jsou prováděna napříč Evropou a týkají se zejména měření, šetření s vodou na lokální úrovni, přeshraniční výpomocí včetně propojování soustav, osvětou vůči spotřebitelům. Řešení se nabízejí jak na lokální úrovni, tak se zapojují vodárenské společnosti, političtí představitelé jednotlivých států. Problém je nejen s kvantitou, ale i se zhoršenou kvalitou zejména povrchových zdrojů.

Aktuálně probíhají závěrečná připomínkováni dokumentu ke znovuvyužívání vody pro zavlažování v zemědělství.

*Ing. Radka Hušková
Pražské vodovody a kanalizace, a. s.
předsedkyně odborné komise laboratoří SOVAK ČR*